

Kozocsa Sándor: A magyar irodalom bibliográfiája 1955. Bp. 1959. Gondolat K. 334 l.

A magyar irodalom „éves” bibliográfiája közel félévtizedes késéssel megjelent, az 1955. év termését bemutató legutóbbi kötete könyvészeti irodalmunk fontos eseménye. Az irodalomtörténészek és történészek, de épp úgy a nem szorosan vett szakmai érdeklődők (az olvasótermek látogatói, a tudományos és közművelődési könyvtárak közönsége) már több mint egy évtizeddel ezelőtt állást foglaltak ennek a bibliográfiái vállalkozásnak a kérdésében, s ez az állásfoglalás azóta is változatlanul elismerő és kedvező. Akkor is, ha a tudományos kutatás részéről időnként kritikai megjegyzésekkel élnek, újabb és újabb, a tudományág fejlődéséből következő igényeket is támasztanak a szerkesztővel szemben. Magam is ezeknek a megjegyzéseknek összegzésével kívánok foglalkozni, nem hallgatva el azokat az észrevételeket sem, amelyek arról tanúskodnak, hogy az éves magyar irodalmi bibliográfia szerkesztője több ponton — a múlthoz viszonyítva — máris továbbfejlesztette, tovább csiszolta legújabb kiadványa szerkezetét, anyagát. Így — megítélésem szerint — az általános rész bontása, szakrendszere jó értelemben részletezőbb, sokrétűbb, mint korábban. Ha egybevetjük az 1955. évi bibliográfiát a korábbiakkal, megállapítható, hogy az eddiginél nagyobb helyet biztosított a szerkesztő a „rokontudományoknak”, legalábbis ami a könyvkiadás, a sajtó, a nyelvtudomány s a művészetek közül a színművészet és az irodalom kapcsolatát illeti. Kétségtelen, hogy ezt a részletezést az elkövetkező években tovább kell finomítani mind a határterületek szélesítésével, mind pedig a rokontudományi folyóiratok irodalomtörténeti vonatkozásainak részletesebb, esetleg olyan jellegű „repertorizáló” feltárásával, amelyre egyes, e folyóirat, illetve az „Irodalomtörténet” hasábjain közölt éves összeállításokban a magunk részéről is törekszünk. Bizonyos, hogy mindezek a határterületi kérdések alapos, egyéni feldolgozóra, külön-külön szakemberre várnak, de addig is, míg az egyes problémakörök részletes feldolgozása nem biztosítható, az éves magyar irodalmi bibliográfia szerkesztőjének a soron következő kiadványok általános részében erre az eddiginél is nagyobb gondot kell fordítania. Gondolom, hogy a tematikus bontás esetleges túlhangelésével szemben jó alapot adhatna az irodalmi szakszámon belüli tizedes bontás, mint a jövő „éves”, műfaji vagy éppen átfogó bibliográfiái általános részének egyik szerkesztési módja. Figyelmet érdemlő a feldolgozott címek kisebb gyarapodása is. Ezen a téren a jövőben — ha ezt kiadói részről lehetővé teszik — a sorozatok, tanulmánykötetek, évkönyvek anyagának be-

dolgozására is módot kell találni, nem szólva a szomszédos államok magyar irodalmi folyóiratai anyagának feldolgozásáról. Végül hasznos formai újításnak érzem — ha egyes bibliográfusokkal talán nem is leszek ebben egy véleményen —, hogy a bibliográfia összeállítója ez alkalommal nem ragaszkodott a kritikus nevének elsődleges feltüntetéséhez. A szóban levő bibliográfiában ugyanis a kritikus neve vagy betűjegye már zárójelben követi a megjelenési hely adatát, s ezzel a kritika, a kritikai irodalmi anyag a bibliográfiai összképben személytelenebbé lett.

A magyar irodalom éves bibliográfiáinak új kötete értékes és jelentékeny hozzájárulás mind az összeállító, mind a kiadó részéről az utóbbi években ugyancsak megfigyeltetett irodalmi könyvészeti szakirodalmunkhoz.

Kemény G. Gábor

A kaposvári megyei könyvtár évkönyve 1958—1959. Szerkesztette: Kellner Béla. Kaposvár, 1960. Somogy megyei nyomdaipari vállalat. 64 l.

A kötetből irodalomtörténeti szempontból Mózsai Ernő tanulmánya (*Adatok a somogyi udvarházak könyvkultúrájának kérdéséhez a XVIII. sz. utolsó és a XIX. sz. első évtizedében. — A Sárközyek bibliotékája*) érdemel figyelmet. A szerző az irodalmat kedvelő alispánnak, Sárközy Istvánnak az „első somogyi iskola” alapítása körüli szerepéhez, illetve az alispánt Csokonaihoz, Berzsenyire is fűző szálakhoz nyújt adalékokat. Bizonyítékként egy 1813-as Berzsenyi-látogatásról szóló Sárközy-levelet is publikál. A szerző Sárközy István bibliotékájának körülhatárolására is kísérletet tesz. Úgy véli — hiányzó konkrét adatok ellenére —, hogy Sárközy könyveit a csurgói iskola könyvtárának más Sárközyek adományából is összeállított állományában kell keresni. Mózsai átnézte ezt a gyűjteményt, s mintegy 175 műnek címét is közli. A címjegyzék alapján azt a következtetést vonja le, hogy Sárközy István nagy érdeme „a természet szerint nemzeti” és a mi talajunknak megfelelő „külföldi virágok” bölcs egyeztetése.

A kiadványban a somogyi könyvtárak munkájáról és mai problémáiról szóló közlemények mellett még öt Rippl-Rónai-levél (közli: Kávássy Sándor), a somogyi könyvek és füzetek, illetve a somogyi könyvtárakra vonatkozó 1958—1959-ben megjelent cikkek bibliográfiája található (Darvas Károlyné—Lukács Lászlóné; Szarka Antalné összeállításai).

Pusztai Ferenc